

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 180 Lei
Pe jumătate . . . . . 90 Lei
în America pe un 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Admistrație și se plătesc: un gir mărunț odată 5 Lei.
a doua și a treia oră 4 Lei.

O întrebare cu răspuns

Cum putem ieși din multele greutăți și neajunsuri câte ne pasc?

Ce ne lipsește nouă astăzi, ca să putem răzbi mai ușor prin înfocata asta de lume plină de necazuri și de neajunsuri de tot felul?

Multe de toate ne lipsesc. Acesta e răspunsul cel mai potrivit la întrebarea de ne-am pus-o.

Bani ne lipsesc, ar zice mulți. Bani ne trebuiesc, bani și iarăși bani.

Țară bogată și roadă cu belșug, dar ani ca'n palmă.

Să stăm însă și să cumpănim bine ceaba asta cu banii.

Pentru ce se adună banul la jidan și la sas, și românul e tot calic, de când se aște până moare?

Din zori de zi până seara târziu tot luăm cu coasa și cu sapa și, când să ieie plăta muncii sale, de-abia are ce îmbrăca. De-abia ajunge să taie câte o felie de pâine la copilași și să le cumpere câte o hăiniță, ca să nu înghețe de frig.

Pare că-i un blestem pe bietul român. Par'că asta-i soarta lui. Să se nască sărac și să moară sărac. Din sărăcie nu o mai scoate.

Oare cine poartă vina la soarta asta amară a noastră? Nime altul decât chiar noi înșine.

O vorbă din bătrâni spune că „unde-s doi puterea crește“. Adecă unde se pot înțelege doi despre un lucru, îl duc mai ușor la bun sfârșit, decât dacă unul face lucrul numai de capul lui. Și vorbim numai de doi. Dar ce ispravă bună pot face zece, douăzeci, ori chiar o sută de inși, cari se înțeleg bine până în capăt?

Să luăm o pildă. Este în mijlocul satului o bârână. Acolo zace știe Dumnezeu de când.

În sfârșit se hotărăsc oamenii să o ridice de acolo, să facă ceva din ea pe seama comunei, ca să nu mai putrezească în zadar.

Și se pun zece-douăzeci de brațe să se ia și la comanda unuia, toți de-odată

și încoardă puterile și bârna se mișcă și se rostogolește.

Ce ar fi dacă unul fiecare din creștinii aceștia s'ar apuca să miște trunchiul numai de puterea lui? Ar putea să se opintească cât e ziua de mare. Nici că i-ar păsa lemnului uriaș.

Așa stă treaba și cu orice lucru greu. Dacă se însoțesc mai mulți la olaltă, face ispravă, fie lucrul cât de greu. Dacă se apucă de el unul câte unul, rând pe rând, rămân pe jos cu toții.

Și oare ce lucru este mai greu pe lume decât acela ca să faci bani? Bani îi dai iute din mână, dar de adunat îi aduni foarte cu anevoe.

Ce să facem ca să putem pune mâna pe bani mulți?

Să ne punem la olaltă, să ne înțelegem. Ce și cum să facem? Cum să ne ferim de cămătări. Cum să ne punem la vânzare bucatele. Cum să ne asigurăm vitele în contra pagubei lor.

Ce pacoste pe bietul om dacă îi pierde o vacuță! Se bagă în datorii până'n grumazi, pentru că să-și poată cumpăra alta. Și ce noroc pe comuna aceea unde este o societate de asigurare pentru vite! Pune toată casa, care ține vite de jug, câte 70—80 de lei și vacuța omului e la loc.

Dar tocmai asta-i păcatul nostru, că nu ne putem înțelege. Nu ne putem însoți, ca să putem duce la îndeplinire ceva lucru bun.

Sășii se pot înțelege și se însoțesc. Pentru toate nimicurile fac societăți și lucrurile merg la ei strună. Jidanii se înțeleg și ei de minune. Țin sfaturi despre mersul negoțului și banul curge în pungă lor de pe spinarea românului.

Noi nu ne putem înțelege. Căci dacă ne-am putea înțelege am face mai mult spor la orice lucru și am pune mâna pe bani.

Să ne însoțim oameni buni! Să punem umăr la umăr și vom avea unul

fiecare din noi mai mare câștig decât atunci, dacă am fi pornit așa câte unul numai, de capul nostru.

Zilele sunt grele și nevoile sunt mari. În țară bogată suntem săraci, pentru că nu ne putem înțelege.

Înțelegerea și însoțirea frățească, — asta ne lipsește.

Săteanul

Eminescu în engleză. Cel mai mare poet al nostru este fără îndoială Mihail Eminescu. Viersurile lui neperitoare au fost traduse în aproape toate limbile europene. Zilele acestea vor apărea și în traducere engleză, la Londra.

În Iugoslavia au fost închise toate școlile medii ungurești. Guvernul iugoslav a închis săptămâna trecută toate școlile medii ungurești din Banat și Bacica (ținutul iugoslav dintre Dunăre și Tisa). Iată așadar că în Iugoslavia este mai rău de Unguri decât la noi. Cu toate acestea însă Ungurii nu încetează a ne urî pe noi mai rău decât pe Iugoslavi, Cehoslovaci și Austrieci, cari și ei au primit fiecare câte o parte bună din vechea Ungarie. La noi Ungurilor le merge foarte bine. Au școli câte vreau, primesc chiar și ajutor de stat, ministrul instrucțiunii se poartă cu ei cât se poate de bine, și cu toate acestea ni-ar stinge într-o lingură de apă. Pricina e, că bine știu că din noi le-a venit moartea, că dacă nu eram noi, cari am ținut vie conștiința națională în vechea Ungarie, Cehoslovaciei, Iugoslaviei, Sașii și Șvabii erau de mult maghiarizați.

Și iată că acuma tot noi Românii ne dovedim de cei mai buni. Da, pentru că noi nu umblăm să romanizăm pe nime. Suntem, slavă Domnului, destui, și n'avem lipsă de sânge străin. Să nădărdum, că rând pe rând vor vedea-o aceasta și Ungurii, și atunci vor înțelege că dacă soarta ne-a făcut vecini, cuvine-se să trăim împreună ca buni vecini și creștini.

Repararea șoselei Brașov-București. Una dintre cele mai stricate șosele din țară este fără îndoială care duce de la Brașov la București, fiindcă pe acolo trec cele mai multe automobile. Di ministru Madgearu a făcut, în vremea petrecerii D. Sale la Londra din săptămânile trecute, o înțelegere cu firma engleză Belfast-Londra, care i-a îngăduit că va repara această șosea. D. sa crede că rând pe rând va izbuti să repare tot în felul acesta și celelalte șosele naționale.

Apostolul sărbătorii

26 Octomvrie.

Amintirea sfântului marelui martir Dumitru, izvorătorul de mir

II. Timoteiu 2, 1-10.

1. Fiule Timoteiu, întărește-te în darul cel întru Hristos Isus,
2. și cele ce ai auzit dela mine prin multe mărturii, acestea le încredințază la oameni credincioși, cari vor fi în stare a învăța și pe alții.
3. Pătimizește ca un bun ostaș al lui Hristos Isus.
4. Nimenea ostaș fiind, nu se amestecă cu lucruri lumești, ca să placă celui ce l-a luat.
5. Și de se și luptă cinova, nu se încununază, de nu se va lupta după lege.
6. Plugarului, care se ostenește, i-se cade ca el să mănânce dintâiu din roadă.
7. Înțelege cele ce-ți grădesc, căci tți va da Domnul înțelegere întru toate.
8. Adu-ți aminte de Isus Hristos din sămânța lui David, carele s'a sculat din morți, după bunăvestirea mea,
9. întru carea pătimeșc până la legături ca un făcător de rele; ci cuvântul lui Dumnezeu nu se leagă.
10. Pentru aceasta toate le rabd pentru cei aleși, ca și ei să dobândească mântuirea, care este în Hristos Isus cu mărirea veșnică.

* * *

1. Dupăcum își întărește omul trupul prin gimnastică sau prin lucrul câmpului, tot așa trebuie să-și întărească și sufletul. Întărirea aceasta însă numai prin darul lui Dumnezeu, numai prin Isus Hristos se poate primi.

2. Timoteiu a fost episcop, hirotont sau consacrat prin sf. apostol Pavel, care i-a mijlocit darul lui Dumnezeu prin puperea mâinilor sale. Consacrarea aceasta a făcut-o sf. Pavel în fața multor mărturii, fiind adecă de față la această sfințire mai mulți bătrâni. Cu acest prilej i-a spus pe scurt toate învățăturile legii creștinești, iară sf. Timoteiu s'a juruit și el că va ținea învățătura aceea, dupăcum se vede din I. Timoteiu 6, 12: »Luptă-te lupta cea bună a credinței; apucă-te de viața de veci, la carea și chemat ești, și pentru care bună mărturisire ai mărturisit înaintea a mai multor mărturii«. Sf. Pavel cere dela sf. Timoteiu, ca tăria aceea mai pe sus de fire să o dovedească mai ales prin aceea, că poartă grijă, ca învățătura să treacă la alții curată. Nu numai el însuși să o vestească altora, ci să se îngrijească și de bărbați vrednici de încredere, cărora să le-o încredințeze și el la rândul său spre a o împărtași altora.

3. Chemarea aceasta trebuie împlinită chiar și dacă este împreună cu multe greutăți și pătimiri. Drept pildă îi aduce pe soldați. Și servitorul evangheliei este soldat, cu deosebirea că el nu slujește unui stăpân lumesc, ci lui Isus Hristos. Ca soldat trebuie să fie pregătit a suferi orice.

4. Un ostaș adevărat nu se poate

ocupa cu altceva, decât numai cu slujba sa, ca să placă celui ce l-a luat, adecă celui ce-l plătește. Intocmai așa nu i-se dă voie nici servitorului evangheliei, adecă episcopului și preotului, să se amestece în afaceri lumești, pentru că grijile lumii acesteia îl împiedecă întru împlinirea chemării și slujbei sale de slujitor al evangheliei. Și precum ostașul numai într'aceea se sbate ca să placă căpitanului său, intocmai așa are să se străduiască și slujitorul evangheliei ca să se facă tot mai vrednic de dragostea lui Hristos. De aceea opresc canoanele bisericii noastre pe preoți ca să ocupe altă slujbă decât pe aceea a altarului. Iară biserica romano-catolică îi oprește pe preoți și dela căsătorie, ca astfel să nu-i împiedece nici chiar grijile familiare dela împlinirea slujbei lor. În schimb însă îi obligă și pe credincioși, ca să se îngrijească de susținerea cinstită a preoților.

5. Ca să invedereze și mai bine cele de mai înainte, sf. Pavel mai aduce încă o pildă, și anume din jocurile și petrecerile vechilor Greci și Romani. Se făceau adecă și întreceri de trântă în circus. Ceice se luptau, trebuiau să se țină strâns de anumite reguli pe cari dacă nu le luau în socotință, nu câștigau, chiar și dacă biruiau de fapt. Intocmai așa n'are voie nici slujitorul evangheliei să desprețuiască poruncile și canoanele, n'are voie să facă ceea ce vrea, ci să propovăduiască așa după cum a poruncit Isus Hristos, fiind adecă întru toate stăpânit de dragoste și să aibă înaintea ochilor singur numai mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor. Numai în cazul acesta poate aștepta și el cununa biruinței, dupăcum ni-se spune la I. Corinteni 9, 15: »Și toți ceice se luptă, de toate se conțenesc: ei, ca să ia cununa stricăcioasă, iară noi nesticăcioasă«.

6. Mai aduce sf. Pavel și altă pildă, și anume a plugarului, care el mănâcă mai întâiu din roadele pe cari le produce. Așa și episcopul și preotul ca lucrători în țarina Domnului mai întâiu ei adună roadele și gustă din ele, pentru că mai întâiu ei văd reușita bună a ostenelelor sale.

7. Cele din stih 3-6 fiind spuse în pilde și icoane, sf. Timoteiu trebuie să-și dea silință ca să le poată înțelege. Dară el le va înțelege ușor, fiindcă Dumnezeu îi va da ajutorul său ca să le poată înțelege.

8. Sf. Pavel vestea pretutindenea că Hristos Isus s'a intrupat din sămânța lui David, că i-a învățat pe oameni, cari drept recunoștință l-au omorât. Dar el s'a sculat din morți și a intrat întru mărirea sa cea cerească și acolo trăiește în veci. Dacă în slujba sa sf. Timoteiu și ar da viața, totuși nu ar perde nimica, fiindcă învierea lui Hristos cea după moartea crucii este chezașia învierii noastre.

9. Iată și el, sf. Pavel, întru bunăvestirea sa, pătimește până la legături, adecă stând legat în temniță, ca un făcător de rele. Dar toate sunt zadarnice. Pe el îl pot băga în temniță și lega, evanghelia însă nu se poate băga nici în temniță, nici nu se poate lega în obezi, ci ea înaintează pe calea sa, neștiind de nici o piedecă, și pe urmă, va birui lumea întreagă.

10. De aceea și rabdă sf. Pavel acuma toate suferințele întemnițării, iară nu peste mult moartea silnică, ca ceice au primit învățătura creștină să se întărească în cre-

dință, văzând pilda sa aceasta. Că nimic nu-i întărește pe credincios mai mult în credință, că dacă vede ca însuși propovăduitorul acelei credințe este în stare să sufere totul, până și moartea, pentru cele propovăduite de el.

* * *

Sfinții Părinți au ales anume partea aceasta din epistola sfântului Pavel către Timoteu pentru sărbătoarea sfântului mucenic Dumitru, ca credincioșii să vadă, ce pretinde biserica dela un preot bun, câtă trudă, cât năcaz, câtă suferință și câte dureri. Și de fapt preoții buni, cari nu sunt năimiți, sufletul și-l pun pentru oile lor. Să ne aducem aminte numai, cât au avut de suferit preoții noștri pe vremea Ungurilor, câtă sărăcie, câtă dejosire, iar, pe vremea războiului, internare, temniță și chiar moarte. Dar chiar și în România Mare n'au fost scutiții preoții cei buni de neajunsuri și de năcazuri, iar lor nu le-a păsat, au mers înainte și au propovăduit credința cea adevărată, fără șovăire, fără teamă și fără frică.

Mare păcat fac deci acei credincioși, cari nu-și cinștesc preoții, cari dimpotrivă îi vorbesc de rău și-i hulesc, umblând pe toate cărările să le facă rău. Viața preotului este o jertfă continuă, de când s'a hirotont și până ce-și dă cea din urmă suflare. Chiar de aceea părinții și strămoșii noștri i-au cinștit foarte mult, și i-au sprijinit și ajutat din toate puterile. Cel puțin atâta răsplată să aibă și bietul preot pe lumea aceasta.

Iuliu Maior.

Tipicul săptămânii XXII după Rusalii

27 Octomvrie 1929, Dumineca VII după înălțarea sf. Cruci.

Sâmbăta seara; la Doamne strigat-am... 10 stihiri, 7 ale învierii v. 6 și 3 ale sf. Martir Nestor din Mineiu. Mărire și acum dogmatica v. 6. Intrat. Lumină lindă... Prohimenul zilei. Stihovaia învierii v. 6. Acum slobozește... Troparul învierii v. 6. Deslegare.

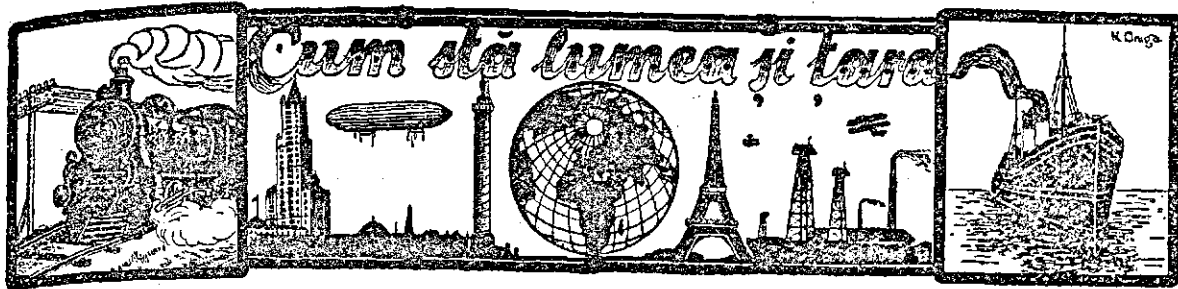
Duminecă dimineața, la Dumnezeu este Domnul... Troparul învierii v. 6. Stihologiile învierii v. 6. Troparele mari ale învierii v. 5. Ipacoii și Antifoanele (treptele) învierii v. 6. Toată suflarea... Evanghelia învierii I. Învierea lui Hristos. Ps. 50. Mărire și Acum v. 2. și celelalte la locul lor. Catavasiile Bunevestiri. După catavasia III. sedealna sf. Martir din Mineiu, după catavasia VI. condacul și icosul învierii v. 6. Luminătoarea învierii I. La laude, stihirile învierii v. 6. din Octoih, Mărire stihirea evangheliei învierii și acum, »Preabinecuvântată ești... Doxologia-mare.

La st. Liturghie toate ale învierii v. 6.

Duminecă seara (inserat comun), la Doamne strigat-am... 6 stihiri, 3 ale învierii v. 6. din Octoih și 3 ale sfinților din Mineiu (28 Octomvrie) Lumină lindă... Prohimenul zilei și îndată. »Invrednicește-ne, Doamne, în seara aceasta... Ectenia: Să plinim rugăciunile noastre cele de seara Domnului... Stihovaia învierii v. 6. de duminecă seara. Acum slobozește... Troparul: »Abstragegi ai ostilor cerești... Ectenia »Indură-Te spre noi Dumnezeu... Deslegare.

Gunoirea cânepii și a inului cu sare

la Italia și Olanda, cânepa și inul au firul cu mult mai subțire ca și pe la noi. Cauza este, că îngrășarea pământului pentru cânepă și in, se face cu sare. Și tutunul semănat în pământ gunoit cu sare are frunzele mai mari și mai fine. Gunoirea cu sare se face în chipul următor: înainte de a se da pământului ultima arătură, se împrăștie sarea cam așa cum se împrăștie și gunoiul artificial. La un jugăr de pământ se dau cam 200 kilograme de sare. Se înțelege, că pe lângă sare se mai împrăștie și alt gunoiu.

Cum a fost înmormântat Inaltul Regent George Buzdugan

Dela plecarea din București, dealungul drumului, oameni cu făclii aprinse așteptau în gări trecerea trenului cu trupul neînsuflețit al Inaltului Regent.

În gara Oșitila trupele au dat onorul, iar muzica a intonat un marș de jale.

În Ploești, Buzău, R.-Sărat și Focșani mii de oameni umpleau peroanele, cu lacrimi în ochi și cu lumânări aprinse în mâini. Într-o desăvârșită liniște priveau trenul cu rămășițele pământeste scumpe tuturor. Așa a fost tot drumul până la Făraoani.

Cine a petrecut la groapă pe marele răposat

Din partea guvernului, au luat loc în tren d-nii Iuliu Maniu, Pan Halippa, Gr. Iunian, I. Mihalache, N. Costăchescu, Sauciu Săveanu, Voicu Nițescu și Eld. Mirto.

Din partea opoziției, erau d-nii: N. Chirculescu, I. Nistor, dr. N. Lupu, Atta Constantinescu și Nicache Botez.

Corpurile legiuitoare au fost reprezentate prin d-nii Traian Bratu și I. Olinoiu, cum și deputații de Bacău și Putna.

Armata avea ca reprezentanți pe d-nii general Balif, Cristescu, Mărdă-

rescu, Petala, Constantinescu și Dragu, și maiorii Făgărășanu și Hârjescu.

Din partea Inaltei Curți de Casație au venit d-nii consilieri: Miculescu, Magheru, Rătescu și Romano, iar din partea Trib. Ilfov dl. președinte Stârcea și Codin Ștefănescu, prim-procuror.

Capitala București avea delegat pe dl. I. Angelescu, primar de sector.

Sosirea la Făraoani

Trenul a sosit în gara Făraoani, la ora 8 dim. Stația și împrejurimile erau înțesate de lume, venită să dea cinstea din urmă celui ce a fost tutorul micului Rege.

Onorurile au fost date de trupe din reg. 27. inf. Bacău și reg. de obuzerie.

Episcopul Triteanu al Romanului, încunjurat de protoereii de Putna și Bacău și un arhidiacon, au oficiat o scurtă ectenie.

Sicriul a fost coborât din vagon de un grup de primari sătești și așezat pe un afet de tun.

Cortegiul s'a pus apoi în mișcare, parcurgând 2 km. jumătate până la criptă.

Panglicele de doliu erau ținute de d-nii Iuliu Maniu, Gr. Iunian, Traian Bratu, și general Petala. Cununile au fost puse

în 5 care. Oele cari nu au încăput erau purtate de țărani.

Dealungul drumului cortegiul a trecut pe sub trei porți îmbrăcate în negru. De ambele părți ale șoselei țărani mulți își plecau cucernic frunțile și mulți din ei plângeau.

La criptă, care este așezată în fața moșiei Buzdugan, s'a oficiat serviciul religios al înmormântării.

La ora 9-20 sicriul a fost coborât în pământ. În acel moment s'au tras salve de tun.

Oând totul era sfârșit, oficialitățile au intrat în palat și au prezentat ultime condoleanțe familiei.

La ora 10, trenul special cu participanții s'au înapoiat la București.

Cine este noul Regent

Domnul *Constantin Sărățeanu*, noul Regent, s'a născut la Buzău, în 1862. A intrat în magistratură (judecător) la tribunalul Râmnicu-Sărat, iar în 1890 a ajuns procuror la Vlașca. A fost judecător de instrucție la tribunalul Ilfov. Ajunge la 1900 procuror la Curtea de Apel din București. În 1903 e numit secretar general la Ministerul de Justiție, iar în 1905 e ales consilier la Inalta Curte de Casație. La 1912 ajunge președinte la o secție a Casației. La 1918 ajunge ministru, după care se relutoarce la Curtea de Casație, în slujba careia a stat până acum, când a fost ales Regent.

Cu prilejul acestei alegeri, Inaltul Regent Const. Sărățeanu a vorbit gazetarilor, arătând planurile ce le are. Iată ce a spus: — Nu am altă linie de conduită decât înaintașul meu, care mi-a fost nu numai un coleg, înainte la Tribunal și la Curtea de Apel și în urmă la Casație, dar Gh. Buzdugan mi-a fost un prieten din cei mai sinceri.

►Prietenia pe care mi-a arătat-o, a mers

Foița „UNIRII POPORULUI”

Mărza voinicul

Frunză verde pae, floare,
Zace Mărza la 'nchisoare
De trei zeci și cinci de ani.
Strigă Mărza din temniță,
Nime 'n lume
Nu-l aude,
Numai dragă maica lui,
De la poala codrului.
Ea la el că se ducea
Și din gură-așa zicea:
— Mărzo, Mărzo, pui de munți,
Că tu mie nu-mi răspunzi,
Or ești viu
Ca să te știu?
Or ești mort,
Să te jelesc,
Pomană să-ți pomenească?
— Nici nu-s viu ca să mă ști,
Nici nu-s mort să mă jelești,
Pomană să-mi pomenești.
Nu mai sânt cu mine 'n lume;
De trei zeci și cinci de ani
Mie rău mi s'a urât
Cu răceala fiarelor,
Cu șuerul șerpilor,
Cu răcnetul broaștelor.

De trei zeci și cinci de ani
Pe mine nime nu m'a ras,
Mare barbă mi-a crescut,
Cu jamătate mi-aștern,
Cu jumătate m'astruc,
Și toate-ar fi cum ar fi,
Numai 'n ciocul bărbii mele
A puiat o năpărcă-re
Când litova flămânzește,
Scoate coada mă lovește,
Pe mine nu mă slăbește,
Până pui și-i hrănește,
Ține gura tot proșap
Și bea sânge închegat, —
Malcă, măculița mea,
De-ai făcut cândva vre-un bine,
Fă și-acuma pentru mine;
Tu acolo să te duci
La 'nălțatul de 'mpărat
Și pe el să mi-l întrebi
Au pe mine să mă sloboade
Au pe mine să mă potoape".
Maica bine-l asculta,
Mai departe 'ngenunchia,
Mai de-aproape cuvânta.
'Nălțatul când o vedea
Un galben roșu scotea
'Naintea ei îl svârliă,
Dar ea nici că mi-l privea,
Că din grai așa-mi grăia:
„Inălțate împărate,
N'am venit la mila ta,

Ci am venit să te întreb:
Au pe Mărza mi-l slobozi,
Au pe Mărza mi-l potopi?"
Inălțatul îmi grăia:
„Mărza puțin să aștepte
Până mâine 'n prânzul mare,
Că-l sloboad și-l și înșor,
Nevastă i-am căpătat
Râmnită și ciocălită
Și de foc e ea pârliță,
Și nănași de litovan
Și cuscri de lipovan,
Și o bute de vin roșu".
Baba văzând se ducea
Și lui Mărza îi spunea:
„Mărzo, Mărzo, puiule,
Pușinel să mai aștepți,
Până mâine 'n prânzul mare,
Te sloboade să te 'nsoare.
Nevastă țu-a căpătat
Râmnită și ciocălită
Și de foc ea e pârliță,
Și nănași de litovan
Și cuscri de lipovan",
Mărza din gură grăia:
„Maica mea, nebuna mea,
Proastă ești, nebună ești,
De tu nu te nădăești
Că nevasta cea râmnită
Râmnită și ciocălită,
Aia maică-l țeapa mea,
Care să mă tragă 'n ea;

până acolo, încât m'a poftit să-i fiu martor la căsătoria ficei sale.

»Imi iubesc țara cum și-au iubit-o părinții și strămoșii mei și sunt un credincios al Coroanei fără nici o rezervă«.

»Am lucrat în magistratură timp de 42 ani, iar în timpul războiului, când țara se găsea în situația cea mai grea, am primit portofoliul Ministerului de Interne sub primul guvern Averescu, alcătuit în acele grele vremuri la Iași, guvern care, nici un

moment n'a avut caracter politic. Îndată ce acest guvern a demisionat, am intrat în magistratură.

»Mai târziu am fost cercat să primesc Ministerul de Justiție, care mi-a fost oferit. N'am primit, pentru că nici un moment n'am înțeles să fac vre-o politică.

»Toată munca, toate faptele mele, țin să le consacru numai binelui obștesc, pentru a corespunde înaltei misiuni, pe care țara mi-a încredințat-o«.

Cum se pot îmbunătăți pășunile

Instrucțiunile ministerului de agricultură

Ministerul de agricultură a adresat tuturor administrațiilor în subordine, o circulară cu privire la modul cum trebuie să se fie gospodărite pe viitor islazurile.

Perioada pășunatului pe islazurile comunale și pe cele administrate de către asociațiile de pășunat, supuse controlului organelor de agricultură, încheindu-se la sfârșitul lunii Octomvrie, urmează să se întocmească fără întârziere planul de exploatare al acestor islazuri pentru anul viitor. Această grabă este motivată de faptul că unele lucrări de îmbunătățire, cum sunt curățirea pășunii de mărăcini, scaeți, pământă, etc., cari intră în cadrul planului de exploatare, se pot face în toamnă mai ușor, în mai bune condițiuni și cu mai mici cheltuieli.

Curățirea terenurilor de buruieni

Pe cele mai multe pășuni sunt suprafețe întinse ocupate cu buruieni, mărăcini etc., și administrația lor va dovedi spirit de bună gospodărie și grije de interesele populației, dacă le va curăți din toamnă, pentru că în primăvară după desghețul pământului, lucrările pământului să înceapă imediat dacă pe marginea pășunilor sau pe fânețe din apropiere sunt vetre de torțe — cuscută — trebuie

imediat distruse potrivit legii și ordinelor în vigoare. După ce pășunea s'a curățit de buruieni, se va proceda imediat la stărpitul mărăcinilor, cari trebuie scoși din pământ cât mai adânc pentru a nu mai da din nou primăvara.

Mărăcinii și orice fel de ierburi de pe răpi și surpături se vor menține până plantațiunile făcute vor fi destul de dezvoltate.

Dacă pe pășune sunt pietre, bolovani etc., aduse de apă, se vor aduna și pune în eventualele întărituri ce se vor face din mânăturile de apă.

Grăparea

Suprafața cultivate cu lucernă și trifoi, fânețele și pășunile curățate de mărăcini, buruieni și trunchiuri de arbori arbori, vor fi negreșit grăpate cu grape de fier, înainte de căderea zăpezii; aceasta pentru a distruge mușchiul și mușuroaiele de cârțițe și de furnici, a nivela terenul și a înlesni pătrunderea în pământ a apei provenită din topirea zăpezii, ceea-ce asigură o mai frumoasă înfrățire a vegetației în primăvară. Suprafețele din pășune, cari se hotărăsc a fi cultivate cu lucernă, trifoi sau spargetă, potrivit amenajamentului și planului de exploatare în scopul de a produce nutreț de calitate superioară și a asigura hrana vitelor, trebuie arate neapărat, chiar în cursul

lunii Octomvrie, la o adâncime de 18—20 cm. lăsându-se brazdele negrăpate pentru a fi expuse gerului din timpul iernei.

Părțile din pășune destinate a fi semănate cu lucernă, trifoi sau spargetă și mai ales acelea cu pământul mai ales, se recomandă să fie cât mai bine gunoite; în loc de a se arunca gunoiul în șanțuri sau a se arde, este mai bine să fie dus pe terenurile slabe din pășune și astfel va folosi la toți. Se atrage atențiunea că, sub nici un motiv să nu se gunoiască cu gunoi dela vitele cari au fost hrănite cu nutrețuri infectate de cuscută, a cărei sămânță își păstrează facultatea germinativă mai mulți ani chiar în gunoiul pus în platformă.

Nu se cultivă cu plante de nutreț părțile de pășune cari sunt umede sau sărăturoase. Dacă din întâmplare pe părțile în care s'a hotărât să se semene lucernă sau trifoi, sunt vetre de torțe-cuscută, se vor distruge prin ardere, iar lucerna sau trifoiul se va semăna mai bine în altă parte.

Infiițarea de lucerniere

Pentru ca cultura plantelor vivace de nutreț, atât de folositoare agriculturii noastre, să se întindă cât mai mult, ministerul a hotărât să cumpere pentru acest an o cantitate de semință, pe care o va distribui comunelor în condițiuni mai avantajoase, pentru infiițarea de lucerniere și trifoiște în pășunile comunale.

Partea din preț, pe care o va suporta statul, se va hotărî ținându-se seamă de modul cum au înțeles comunele să-și îngrijească pășunea și să-și prepare terenul destinat a se semăna cu plante vivace de nutreț. Deocamdată se va da cu o reducere de 25 la sută suportată de stat. Celor ce vor pregăti și vor îngriji bine terenul, li se va mări reducerea. Comunele, cari în pășune au semănat alte feluri de plante decât plante vivace de nutreț, pe lângă că li se va aplica strict prevederile legii, dar nu vor beneficia de nici un ajutor din partea statului pentru cumpărarea de semințe de plante de nutreț. În afară de lucrările de îmbunătățire a pășunii, care s'au arătat mai sus, administrația pășunii trebuie să îngrijească de plantarea de salcâmi, pini, larice,

Nănașul de lipovan,
Acela-i hoherul meu,
Și cuscril de lipovan
Sunt câtane la perzare
Și-o bute de vin roșu
Acela-i sângele meu.
Maica mea și draga mea,
Să faci bine să m'ascuți,
Acasă să mi te duci,
Murgul meu să mi-l aduci
Înșelat și mpriporat,
Precum eu ți l'am lăsat;
De când la el n'ai cătat
Frâu în cap s'a vindecat,
Șeaua 'n spate a mușchiat".
Ea bine că-l asculta,
Acasă că se ducea,
Murgu lui îl aducea,
Înșelat și mpriporat,
Precum el și l-a lăsat;
Și apoi ea că mi-l lega
De rosteiul temniței,
Și murgul când mi-l simțea
Așa-mi prinse-a necheza,
Temnița cât se crăpa;
A doua oară necheza,
Fiare de pe rob pica
El afară că eșia
Și pe murg încăleca
La mpăratul se ducea,
Chiar din grai așa grăia:
— Înălțate de mpărate,

Mai rămâi cu sănătate,
Că de mine n'avuși parte.
— Du-te, Mărzo, sănătos,
Că sub mâna mea ai fost,
Harnic de tine n'am fost".
Pleca Mărza, se ducea,
Dar un mișel de catană,
Dar acela ce-mi făcea?
Cătră mpăratul zicea:
„Înălțate împărate,
Dacă mie-mi vei da
De tot domnul talerul
Și de doamnă galbenul,
Eu pe Mărza l-oi aduce
Tot legat
Și ncărligat,
Numai bun de spânzurat;
Căci murgușul de sub mine
E frate cu al lui Mărza;
Cine nouă ni i-a dat
Așa bine ni i-a dat
Și-a bini i-a fermecat:
După cine-alerg — s'ajung,
De cine-oi fugi — să scap".
Mare rămas îmi făcea,
După Mărza se lua,
Se lua și-l ajungea
Și lui Mărza îi zicea:
„Jan stai Mărzo nu fugi,
Hai cu domniil a vorbi".
Sta Mărza și-l aștepta,
Și-apoi Mărza ce făcea?

El bine se cumpănea
Și cu palma mi-l lovia,
Mort de vatră mi-ș cădea.
Pleca Mărza, se ducea,
Dar Mărza unde s'oprea?
In oraș în Țarigrad,
La un bărbier se boga
Și-i plătea de mi-l rădea.
Trei zeci de brice rupea,
Patru zeci probăluia,
Cu două zeci îl rădea,
Trei zeci de șerpi omora.
Cin l-o cânta mai frumos
Să mi-l cânte sănătos.

Cum s'a înființat cooperativa din Mălureni

Ajungem la Mălureni, sat frumos de gospodari harnici și deștepti din județul Argeș tocmai când se îngână ziua cu noaptea. Umbrele dese se cerneau tot mai dese pe fața negricioasă a pământului.

În sat clocotește viața: sună tălăncile, mugesc vitele, strigă copiii, latră câinii. Ne oprim la casa preotului și-l rugăm să ne găzduiască. Preotul, un om tânăr, înalt și spătos, cu ochii blânzi și vorba prietenoasă, ne primește bucuros în cea mai curată din camere și ne ospătează împărătește. Am stat cu dânsul de vorbă despre traiul oamenilor din comună și despre

etc., a tuturor coastelor repezi, cari nu pot fi întrebuințate pentru pășune, precum și a gârlor și mîncăturilor de ape, trebuiesc neapărat făcute anumite lucrări de oprire a apelor și a pământului pe care-l aduc cu ele după topirea zăpezilor în primăvară ca și după ploile mai repezi în tot cursul verei.

Aceste lucrări se fac sub formă de garduri de nuele, în rânduri cât mai dese și bine fixate de teren în pari bătuți adânc.

Plantarea cu arbori

O bună administrație a pășunii trebuie să se îngrijească de asemeni să planteze din loc în loc grepe de arbori împrejmuite cu gard de sîrmă pînă ce cresc, pentru ca să servească de umbră și adăpost animalelor în timpul verei; pentru acelaș scop, trebuie să se cruțe de tăere arborii izolați și grupele de arbori, aflători astăzi pe pășune, precum s'au primit instrucțiunile cuvenite. Se mai atrage cu acest prilej atențiunea organelor agricole și administrative că, la întocmirea planurilor de exploatare să chibzuiască și să prevadă în mod lămurit drumurile absolut necesare care pot fi lăsate pășune, închizînd pe cele inutile. Adăpătorile cari nu trebuie să lipsească de pe nici un islaz, vor fi revăzute în cursul iernei și acolo unde nu sunt, vor fi făcute, pentru ca apa să fie în abundență.

Vaccinarea animalelor

Deasemenea, cu avizul dlor medici veterinari, se vor lua din timp măsurile necesare pentru vaccinarea animalelor contra dalacului precum și pentru o mai bună alegere a locului unde urmează a se îngropa animalele moarte de orice boală, sau chiar din accident.

Ministerul agriculturii nu va cruța nici un sacrificiu pentru a controla, îndruma și stimula organele agricole, silvice și administrative la la o cât mai conștiincioasă aplicare a instrucțiunilor de față și după cum va fi nevoie să aplice sancțiuni contra acelor neglijenți sau necinstiți, tot astfel este hotărît să acoarde premii în bani sau în mașini agricole, seminte și animale de prăsilă etc., acelor cari se vor dovedi că au depus mai multă stăruință pentru

a asigura bunul mers și dezvoltarea pășunilor.

Deocamdată se acordă câte un premiu de 3000 lei pentru fie-care județ, care se va da celui primar care va gospodări islazul mai bine în viitor.

Tărgurile săptămânii

Luni 28 Octomvrie: Orașul nou, j. Sătmăr; Brațeu, j. Târnava mare; Sângeorgiul de Pădure, j. Mureș; Lunca de Jos, j. Ciuc; Hódod, j. Sălaj; Iacobeni, j. Târnava mare; Târgul Săcuiesc, j. Trei-Scaune; Gherla, j. Someș.

Marți, 29 Octomvrie: Deta, j. Timiș; Caransebeș, j. Caraș; Ulmeni, j. Sălaj.

Miercuri, 30 Octomvrie: Beiuș, j. Bihor; Prundul Bărgăului, j. Bistrița; Deva, j. Hunedoara; Cămăr, j. Sălaj; Chiochiș, j. Someș; Mănăsturul unghureșc, j. Cluj; Agărbiciu, j. Târnava Mare; Timișoara.

Joi, 31 Octomvrie: Joseni, j. Ciuc; Arad; Vișăul de sus, j. Maramureș; Lunca de mijloc, j. Ciuc; Band, j. Mureș; Săcărâmbu, j. Hunedoara; Cornea, j. Severin; Nadeș, j. Târnava Mică; Gârbova, j. Sibiu; Turda.

Vineri, 1 Noemvrie: Cluj; Petea, j. Odorheiu; Petriș, j. Bistrița; Lăzarea, j. Ciuc; Zetea, j. Odorheiu. *Sâmbătă, 2 Noemvrie:* Cermeiu, j. Arad; Denta, j. Timiș; Cusuș, j. Bihor; Moritfeld, j. Timiș; Variaș, j. Timiș.

Duminică, 3 Noemvrie: Aghireșu, j. Cluj; Marpod, j. Sibiu; Șomărtin, j. Făgăraș; Răciu, j. Mureș; Mătrici, j. Mureș; Păpăuți, j. Trei-Scaune; Ticușul Vechiu, j. Târnava Mare; Cehul Silvaniei, j. Sălaj; Filipiș, j. Timiș; Ungra, j. Târnava Mare.

Bani noi. Se vor bate la Londra 50 milioane bani de metal de câte 20 lei și 60 milioane de câte 5 lei. Pe Crăciun bani cei noi vor sosi în țară.

Dar creștinesc. Domnul Iosif Zinvel, cursor la episcopia din Lugoj, a dăruit pe seama bisericii noastre o sf. Evanghelie frumos

legată, pentru care îi aducem fierbințele noastre mulțumiri. E a 13-a Evanghelie dăruită de acest bun creștin la biserici sărace. Dumnezeu să-i răsplătească insutit! Curatorii bisericii din Vâlcelele Rele.

Un vițel cu două capete. O vacă dintr'un vagon ce mergea spre Constanța ca vitele să fie duse în străinătate, a fătat un vițel de 50 kg. cu două capete, patru ochi, trei urechi și 4 coarne, iar cele două boturi legate deolaltă, având o singură răsufătoare. Vițelul însă a fost călcat de celelalte vite și omorît. Numai ajungând trenul la Constanța, s'a aflat de vițelul ciudat.

Automobilul răsturnat de un cerb. Pe șoseaua din apropierea comunei Wasungen (Germania) un cerb a eșit pe neașteptate în fața unui automobil ce mergea cu mare iuțeală. Automobilul s'a răsturnat, doi călători au fost omoriți, iar al treilea rănit.

Operarea unui judecat la moarte. La închisoarea de stat Sing Sing din statul New York robul Frank Plaiat era tocmai dus la scaunul electric, pentru ca să fie omorît, când deodată i-se făcu-se rău. Medicii chemați au constatat că are apendicită. Judecătorii au dat deci poruncă medicilor ca să-l opereze. Operația a succedat bine și după 20 de zile bietul Frank Plaiat a fost din nou la scaunul electric, unde a fost omorît nu ca bolnav, ci ca sănătos.

O femeie naște trei copii. În comuna Hărticești (Muscel) femeia Sabina Ion Turlea a născut în ziua de 6 Octomvrie trei copii: 2 băieți și 1 fetiță. Toți trei sunt deplini sănătoși.

Hoție în comuna Fărău. În noaptea de 8 spre 9 Octomvrie, niște hoți au intrat în cancelaria notarului din Fărău, jud. Alba, luând cassa (coasa) cu bani cu suma de 200 000 Lei, din cari 182 000 Lei bani de dare, iar 8000 Lei penzia văduvelor și orfanilor. Coasa au dus-o hoții pe sus și de-a târșul vre-o 500 m.; iar cânilor le-au dat carne din care a mai rămas și prin cancelarie. Casa de fier a fost aflată dimineața de către un jandarm ce a trecut întâmplător pe acolo, care a încuștințat apoi primăria. Au sosit numai decât pretorele plasei și șeful de secție din Uoara. Cassa a fost spartă adecă tăiată cu unelte de așa fel că au scos încuștințele. Din hărtii n'a luat numai 2 chitanțe de vre-o 10 000 Lei valoare și tabloul penziilor. Autoritățile cercetează. Bănuieți nu sunt pînă acum.

Cât ajutor primesc dela stat școlile minoritare. Statul a hotărît să de-a școlilor minoritare un ajutor de 25 milioane lei. Ministerul instrucțiunii a împărțit acest ajutor dupăcum urmează: Școlile romano-catolice primesc 29 la sută, cele reformate 25, cele izraelite 17, cele unitare 7, cele bulgare 3, iar cele mohamedane 2. Restul de 20 la sută se va împărți între școlile ucrainiene, rusești, rutene și celelalte.

Iar se plîng Ungurii noștri. De astă dată însă foarte rău. Cauza este că de când suntem în România Sașii dar mai ales Șvabii, au început a se trezi la conștiință națională. Șvabii începuseră adecă a se maghariza de-a binelea. Sașii tot asemenea, mai cu seamă la orașe, ca Târgu-Mureș, Aiud, Cluj, și așa mai departe. Ei se magharizau prin religie, Sașii fiind de confesiunea protestantă ca și o seamă de Unguri, iar Șvabii aproape toți romano-catolici, ca cei mai mulți Unguri. Pe neobservate ei s'au magharizat în forma aceasta. Trezându-se în România Mare la conștiință

nevoile lor și așa, am aflat, că sătenii fierb de mînie contra lui Orășanu, un cărciumar așezat acolo de vreo cincisprezece ani.

— E lacom și hain, vrea să trăiască numai el. De mult se poartă rău cu oamenii, dar dela un timp încoace a întrecut orice măsură.

Acum câteva zile a scos din casă o văduvă cu cinci copii; umblă, sărmana, pe drumuri în gura iernii. Acum un an, sătenii voiau să cumpere o pădure dela o licitație; Orășanu a oferit un preț mai mare decât obștea satului, și astfel s'a făcut stăpânul pădurii.

De când s'a îmbogățit se poartă obraznic și aspru cu toți. Și doar din truda lor s'a proposit, fiindcă în prăvălia lui s'a vărsat venitul muncii sătenilor. Din pricina asta, e atîta mînie în sat. Mîne se adună oamenii la școală, chemați de învățător, ca să înceapă lupta contra lui Orășanu.

Eram foarte curioși să știm, cum va începe și în ce chip se va desfășura această luptă. Ne-am dus a doua zi la adunare.

Domnul învățător, care prezida, după ce arată scopul întrunirii, roagă pe oameni să-și spună părerile. Se ridicară mulți și vorbiră. Unii aveau părerea să-l silească prin violență pe Orășanu să părăsească satul.

— Părerea mea e — zise învățătorul, că nu-i bine să ne folosim de mijloacele, pe care le recomandăți. Aceste mijloace sunt pedepsite de legile țării și oprite de simțul omeniei din

noi. Există totuși un mijloc îngăduit și de legi și de omenie. Orășanu trăiește din câștigurile, pe care le încasează dela noi; dacă nu vom mai cumpăra nimic dela dînsul și, dacă nu-i vom mai vinde nimic din produsele noastre, va fi silit să părăsească satul.

— Așa e, dar noi de unde să cumpărăm mărfurile, de care avem nevoie, că nu mai e alt negustor în sat?

— Vom întemeia o cooperativă de consum. Depunem fiecare un mic capital, cum am făcut la întemeierea băncii populare și cu banii adunați cumpărăm mărfurile, de care avem nevoie. Cum avem o casă pentru bancă și un casier, așa vom avea o prăvălie sau magazin pentru cooperativă și unul ori doi vânzători. Ce-o rămănea din câștig după acoperirea cheltuielilor, restituim cumpărătorilor, potrivit sumei de care a cumpărat mărfuri în cursul unui an. Dacă vom face așa, nu vom mai îmbogăți nici pe Orășanu și nici pe alții la fel cu dînsul.

S'a hotărît înființarea cooperativei.

Deunăzi am aflat că dl Orășanu s'a lăsat de negoț, pentru că întreg satul târguește dela cooperativă și tot prin mijlocirea cooperativei se vînd și produsele sătenilor, pe piețele unde se oferă celea mai bune prețuri.

Stavri Cunescu, Iosif Andreescu și Nic. Ceaușeanu.

Citiți „UNIREA POPORULUI”

Nenorocirea de tren dela Demblin

La Demblin, în Polonia, s'a întâmplat de curând o groaznică nenorocire de cale ferată. Un tren de persoane s'a răsturnat de pe pod în râu. De sub dărâmături au scos o mulțime de morți și răniți.

națională, Șvabii și Sașii au cerut dela guvern înființarea de vicariate germane pe lângă episcopiile catolice din Timișoara, Satu-Mare și Alba-Iulia, ceea ce înseamnă că în satele șvabești de aici înainte nu vor mai fi preoți unguri ci germani, cari nu vor mai predica ungurește ci nemțește. Asta însă îi supără grozav pe Unguri, cari pierd din ghiarele lor câteva sute de mii de Șvabi cari până ieri-alaltăieri se ziceau „magyar ember“.

Plângerea lor este însă nedreaptă, că a trecut baba cu colacii, când Ungurii maghiarizau cu sila pe toată lumea. După ce toți Șvabii maghiarizați își vor fi revenit, atunci să vedem, câți Unguri au mai rămas în România, afară de Săcuime, unde de fapt sunt Săcui, dar și sânge românesc este mult, că pe foarte mulți Români i-au maghiarizat tot prin religione.

Ursul în oturdă. Zilele trecute păstorii din comuna Amaș, jud. Odorheiu, își pășteau vitele și caii într'o luncă din apropierea comunei, când deodată aud lătratul grozav al câinilor. Uităndu-se în spre pădure, văd că se coboară un urs, care s'a aruncat asupra unui cal, l-a omorât și a început să-l mănânce în fața păstorilor neputincioși. Primăria comunală a cerut dela prefectul județului să-i pună la dispoziție câteva puști, ca să aibă cu ce se apăra împotriva urșilor.

Săptămâna bolșevică. Am arătat în numărul trecut nebunia bolșevicilor, cari au schimbat săptămâna de șapte zile și au șters Dumineca și sărbătorile. Săptămâna bolșevică este numai de cinci zile, cari se numesc pe cum urmează: Ziua întâie: *Marx* (Un învățat jidan din Germania care a scris cartea cea dintâi despre comunism), ziua a doua: *Lenin* (conducătorul mort de doi ani al bolșevicilor), ziua a treia: *internționala a treia* (adunarea cea mare a bolșevicilor, în care au hotărât să bolșevizeze lumea întreagă), ziua a patra: *industrializație* (ei cer ca lumea întreagă să se industrializeze, adică să fie lucrători toți locuitorii pământului, și încă lucrători de fabrică sau meseriași), ziua a cincia: *comunism* (ei cer ca toate averile să se împărțească pe o formă între toți muncitorii, ori apoi să se dea statului, care va da tuturor leafă egală).

Încă o mare hoție domnească. Nu micii hoți de găini și de poame, nici cei de codru sunt ceice sărăcesc țara, ci o seamă de domni dela orașe, despre cari se cetește aproape zilnic prin cele gazeturi, că fură de seacă vistieria statului. Guvernul dlui Maniu a făgăduit că va scăpa țara de hoți, dar încă n'a putut prinde decât foarte puțini. Cei mulți se plimbă nestânjeniți cu automobilele pe străzile Bucureștilor și a celorlalte orașe, desprețuind pe oamenii de omenie, cari sunt atât de proști, încât încearcă să trăiască numai din plătuța lor amară.

Mai zilele trecute s'a descoperit marea fraudă (așa se numește hoția pe domnie) a societății Franco-Română de cale ferată, care a înșelat statul numai de trei ani încoace cu nu mai puțin de 80 milioane lei. Mai mult, s'a dovedit că această societate dădea în fiecare an câte o mare sumă de bani partidului liberal drept ajutor.

Morții modernizării orașelor. Orașele se modernizează într'una. Tramvaietele (un fel de tren electric pe străzile orașelor mari), autobuzele și automobile s'a înmulțit de minune. În schimb însă acestea și omoară și nefericesc o mulțime de oameni. Astfel în orașul Londra în anul 1921 n'au fost omorâți decât 571 oameni de tramvaie și automobile, pe când în anul 1928 nu mai puțin de 1244, adică locuitorii unui sat de al nostru.

Un căruțaș inecat în Siret cu căruța cu tot. Locuitorul Ion Petcu din comuna Mazăru, de lângă Brăila, s'a dus cu o căruța a tatălui său, să încarce pietriș de pe malul Siretului. După ce a încarcat, plecând spre casă pe lângă mal, acesta s'a surpat, iar căruța a căzut în apă cu cai cu tot. În vremea când Ion Petcu încerca să scoată căruța la mal, a dat de o groapă, unde Siretul avea o adâncime de patru metri. Căruța cu cai, dimpreună cu căruțașul, s'au dus la fund, și nefiind nimeni în apropiere, ca să dea ajutor, s'au inecat.

† **Enea Ștefan Pop**, student universitar, a adormit în Domnul Luni la 7 Oct. 1929 la 11 ore, în M. halț, în etate de 23 ani, împărțit fiind cu sfintele taine ale muribunzilor. Fie partea lui cu dreptii!

Noul mers al trenurilor

Incepând cu ziua de 6 Octomvrie 1929 circulația trenurilor prin gara Blaj este următoarea:

Spre București:		Spre Cluj:	
Ora	1,07 Accelerat	Ora	1,05 Expres
>	2,00 Personal	>	3,57 Personal
>	5,38 Espress	>	6,12 Accelerat
>	7,08 Personal	>	8,49 Accelerat
>	15,50 Rapid	>	13,37 Personal
>	17,26 Personal	>	15,04 Rapid
>	22,18 Accelerat	>	20,30 Personal

Târnava-Mică:

Pleacă:		Sosește:	
Ora	6,20 Personal	Ora	11,55 Mixt
>	16,10 Mixt	>	0,25 Personal

Pădurile împiedecă lățirea boalei de coleră

Adevărata patrie a colerei este India. Aici s'a băgat de seamă, că în ținuturile păduroase, colera nu se ivește de loc, ori și dacă se ivește, e mai ușoară. Cu cât pădurea este mai întinsă, cu atâta și binefacerile ei se simțesc mai mult, împiedecând lățirea boalei. S'a băgat de seamă și aceea, că în ținuturile, cari mai înainte au fost împădurite, au fost scutite de coleră, după ce pădurile au fost stărpite s'a ivit colera în măsura mare.

Lățirea boalei se tâlcuiește în felurite chipuri. În India se spune, că s'ar lăți din cauza aruncării în râul Ganges a morșilor și a tuturor murdărilor, cari strică aerul și ajută la lățirea boalei de coleră.

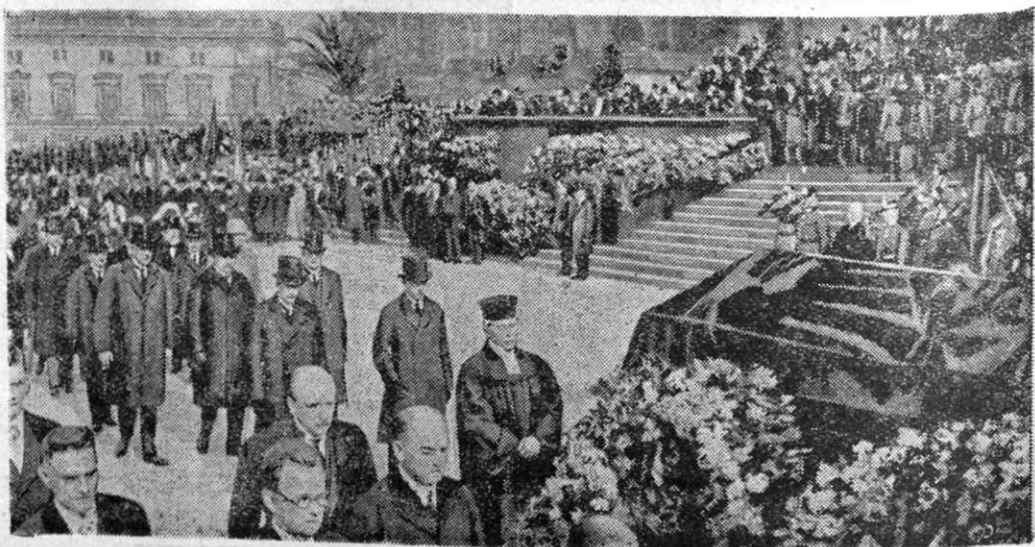
Pe vreme de bătaie, când morșii rămân împrăștiați pe câmp fără să se îngroape, încă isbucnește colera. Cum plantele curăță aerul de mirosul urât, e sigur că și pădurile curățind aerul împiedecă lățirea boalelor.

La noi în țară încă s'a ivit de vre-o câteva ori colera și s'a observat, că și la noi în ținuturile despădurite oamenii au suferit mai mult din cauza colerei, pe când în ținuturile păduroase nici nu s'a ivit boala.

De aceea pădurile trebuie grijite bine să nu se pustiască și ținuturile pleșuve să se planteze cu tot felul de arbori.

Iubiți cetitori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!

Icoana noastră înfățișează înmormântarea lui Stresemann. După sicriu pășește predicatorul protestant în haine ca și a predicatorilor sași dela noi, cei doi feciori ai lui Stresemann și miniștri.

A opta serisoare către plugari

Stârpiți omizile și insectele păgubitoare

Mult trebuie să muncești și să trudești — de când pui sămânța în pământ și până bagi banul în pungă. — Adeseori vin hoții holdelor și-ți fură munca gata.

N'ai făcut nimic dacă odată cu încordarea puterilor — și ale trupului și ale minții — pentru agonisirea rodului — nu vei ști să te aperi de mii de milioane de insecte (musculițe), viermi, omizi și tot felul de gânganii cari trăiesc din munca plugarului neluminat și neorganizat.

Este regulă cunoscută în lume, că în țările înaintate în agricultură, pacostea aceasta cade peste câmpuri foarte rar, iar în țările înapoiate, miliardele de lighioni spurcate se ascund și se înfig în holde ca păduchii în părul celui leneș și nespălat.

Ce folos atunci de toată strădania?

Și iacă de ce m'am hotărît să vă scriu și această scrisoare.

Nu că doar am să mă fac eu un doftor al plugarului și să-l învăț, ce doftorie să arunce în holde ca să ucidă spurcăciunile. Voi spune și despre asta câte ceva, numai așa ca să vedeți, că nu este lucru cu neputință.

Iar gândul meu adevărat este, ca să vă trezesc la luptă pe toți deodată; și să vă arăt că acei ce nu vor să meargă de voie, vor fi siliți să meargă de nevoie. În lupta împotriva tâlharilor câmpului, nu folosește prea mult hârnicia de unul singur. Că de pildă degeaba mi-oi curăța de omizi eu singur liveada mea, dacă vecinul meu nu face și el la fel: A doua zi isprăvește omida la el și năvălește la mine.

Ca și la războiu, lupta trebuie chibzuită și purtată după cum este firea și puterea dușmanului. De aceea, mai înainte de toate,

trebuie să-l cunoști bine și să-i ști toate apucăturile.

Nu voi înșira pomelnicul dușmanilor câmpului. Li cunoșteți d-voastră prea bine. Sunt așa de mulți și de feluriți! Adeseori câmp își are dușmanii lui — fiecare ba pot spune: Mai fiecare plantă își are și ea pofitorii ei.

Voiu înșira pe acei ce păgubesc avutul țării cu pagube de sute de mii de vagoane de bucate într'un an.

Ați auzit de omida rusească. În primăvara și vara acestui an a năvălit de 3 ori peste holdele din Dobrogea și în unele părți din Muntenia, Oltenia, Basarabia și Moldova. — Vin puhoiu, una peste alta, și rod din fața pământului porumbul crud, lucernele, trifoiurile, zarzavaturile și sfecelele de zahăr. — Nu se știe ce ne așteaptă la anul, căci în vara asta s'au umplut câmpurile și pădurile de fluturii lor — un fel de fluturi mici, ceva mai mari ca molii. — Au murit de ger astă iarnă vrăbiile și pițigoii și alte pasări, cari pustiau altădată — și pe semne de aceea s'au prăsit atâția.

Lupta împotriva omizilor rusești este foarte grea odată ce au plecat în marș la drum.

Este ceva mai ușoară dacă pornim dela început, în luna Maiu se cercetează cu luare aminte lucernierele, islazurile, livezile și tot felul de locuri ierbate, ca să descoperim fluturii. Dacă zboară în cârduri, „inamicul” e descoperit. Locul ierbat se înconjoară cu un șanț adânc și lat ca de 2 palme. Omizile ieșite din ouăle fluturilor vor fi prinse astfel în fundul șanțurilor, unde avem grijă să presărăm și praf de var nestins sau paie, peste care se stropește păcură.

Cel mai potrivit timp pentru sădirea pomilor toamna este luna Octombrie.

Timpul cel mai potrivit pentru sădirea de toamna a pomilor, îl hotărăște și pomul. Numai acel pom trebuie sădit, care și-a împlinit creșterea anuală.

Pomii pe cari vrem să-i sădim, îi scoatem cu grijă din pământ, să nu se strice rădăcinile. Pământul dintre rădăcini să nu se scuture.

Dacă după sădire urmează căldură și secetă, în fiecare zi pomii trebuie udați. Pentru ca peste iarnă să nu înghețe, înainte de ce vine frigul, trebuie pus în jurul lor gunoiu sau pământ mult. Primăvara acest gunoiu sau pământ trebuie tras la o parte.

S'au mai încercat, cu bune rezultate, paiele așternute și aprinse în calea lor.

Deasemenea: stropirea vetrelor de omizi cu prafuri sau zemuri otrăvitoare, de îndată ce li s'a dat de urmă.

Trebuie să se știe însă, că lupta împotriva omidei rusești este foarte grea. Lucrează cu sârguință să-i dea de cap oamenii învățați, și la noi în țară și în alte țări unde s'a mai ivit. Vom da la timp toate învățămintele. Lucru de căpetenie însă este să sară în ajutor toată plugăria, ori unde se ivește.

Am avut durerea să aud acum de curând, când am inspectat Delta Dunării, că astă vară când au năpustit p'acolo omizile și lăcustele — altă mare pacoste a câmpurilor — unele sate de lipoveni n'au vrut să dea ajutor soldaților, cari săpau șanțuri (ca la război) în calea acestor lighioane — sub cuvânt, că la ei n'au ce să strice.

Astfel de îndărătnicie va fi aspru pedepsită în viitor.

Să trecem acum la alți vrăjmași ai holdelor.

Porumbul e ros de un vierme, care se chiamă molia porumbului. — Prin luna lui Maiu, molia aceasta își lasă ouăle pe porumbul tânăr. Viermele pătrunde apoi la măduvă și roade inima firului. Peste iarnă rămâne în coceni sau în cotoarele de pe câmp. De aceea lupta împotriva lui — îndată ce se descoperă — se duce tăind cocenii dela pământ — sau scoțând și arzând pe cei rămași. Tot așa se ard sau se îngroapă în gunoiu cocenii rămași dela hrana vitelor. În nici un caz nu trebuie pus pe case, pe șoproane, or pe la garduri.

Gândacii de Maiu, sau cărbușii. Li cunoașteți? Prin luna lui Maiu se îngrămădesc în pomi și dimineața când au aripile ude de rouă cad ca prunele dacă scuturi pomul. Copiii le zic găinușe și lumea crede, că e păcat să-i omori. Este neapărat trebuincios să-i aduni, să-i omori și să-i îngropi. Căci mare pagubă aduc câmpului. Acest gândac este tatăl viermelui alb și gros, ca degetul, care se vede pe fundul brazdei în urma plugului. Trei ani trăiește și crește acest vierme în pământ, rozând rădăcinile plantei — pentru că în al patrulea an să prăsească aripi și să se suie în pomi prin luna lui Maiu, rozând mai întâi florile și apoi frunzele.

Plugarii harnici omoară viermii pe urma plugului, dar e mult mai ușor să omoare gândacii din pomi, dimineața pe rouă. Numai că treaba aceasta trebuie făcută deodată în toate satele pe unde se arată.

Și acum câteva cuvinte și despre omizile pomilor. Multe sunt și acestea, dar mai obișnuite: Omida păroasă, omida albăstriței, omida inelarului și cotarii; iar de curând s'a mai ivit la pruni și la vii purecele țestos, care

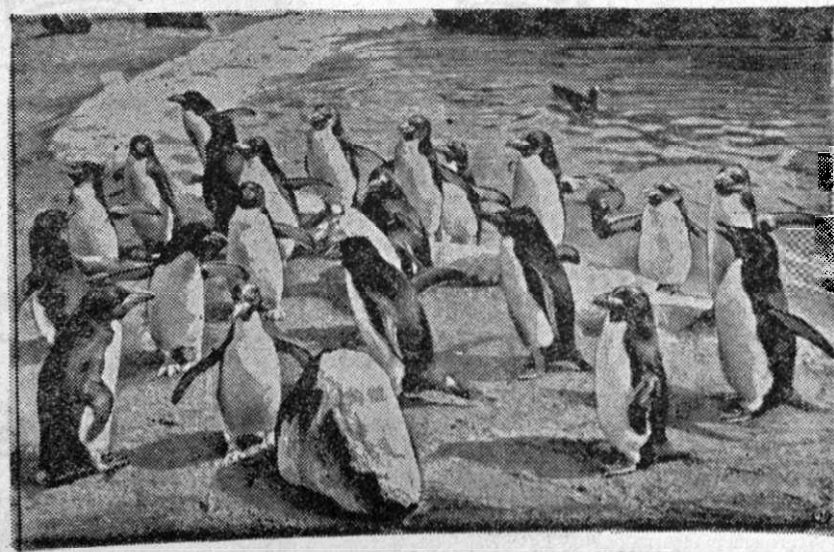

Plantarea de toamna a pomilor

Pomii se plantează primăvara ori toamna. Aceasta plantare nu are mare înrăurire asupra rodirei. La noi se obișnuiește mai mult plantarea de primăvara. Cu toate că din cauza căldurilor mari și a secetei, cari bântuie adeseori primăvara, mai bună este plantarea de toamna.

Plantarea de toamna e bine să se facă în ținuturile acelea, unde primăvara vine repede și seceta ține mult. Afară de aceea în pământurile uscate și plecate spre miază-zi, încă e bine să se planteze toamna pomii, fiindcă primăvara din cauza căldurii, pământul pierde repede umezeala și astfel pomii plantați se uscă. Dacă însă în aceste pământuri se plantează pomii toamna, peste iarnă au umezeală de ajuns, așa că pe când vin căldurile de primăvară, sunt prinși și încep să lucreze.

În pământul rece încă se pot planta pomii toamna. Trebuie însă să ne grăbim cu plantarea, pentru ca pământul să nu fie prea rece, ci să mai aibă încă atâta căldură, ca pomul sădit să-și poată forma rădăcini.

Chipul acesta al nostru înfățișează un cârd de pasări, numite *Pinguini*, cari trăiesc în mările ghețoase din apropierea osiilor pământului, adică dela Polul Nord și Polul Sud. Pinguinii sunt nește paseri greoale, cari trăiesc pururea printre sloi și se hrănesc cu pești. Ele nu pot sbura și, când nu sunt în apă, stau drepte par'că ar fi niște soldați.

De curând, între Pinguini dela Polul Sud a dat o boală cumplită și mor cu su-

tele de mii, spre jalea pescarilor și a altor călători, cari se hrăneau cu carnea lor. Boala lor este un fel de ciumă păsărească, până acum necunoscută.

se lipește, unul lângă altul, ca niște năsturași, pe crăcuță și frunză.

Toate prăpădesc rodul pe un an, rozând florile — și betegesc pomii pentru mai mulți ani, rozând frunzele.

Nu e boală fără leac. Și e leac și împotriva lor: Doftorii (fel de fel de stropituri) și curățiri cu peria de sârmă. Ministerul și Camerele agricole vor arăta la timp ce doftorii trebuie pentru fiecare.

Trebuie băgat bine la cap însă, că este mai greu să aperi pomii după ce omida i-a cuprins; și este mai ușor să distrugi fluturii vara; și mult mai ușor să distrugi cuiburile iarna când n'ai de lucru.

Dar iarăși repet, treaba trebuie făcută de toți, nu numai de câte unul.

Legea pedepsește pe cel care nu-și curăță pomii de omizi. Până acum nu s'a prea cam aplicat, dar va fi aplicată cu strășnicie — că nu e bine să sufere omul harnic pe urma celui leneș.

Și iată de ce v'am scris și această scrisoare:

— ca să știți că trebuie apărat rodul muncii plugarului, cu orice mijloace, de insecte și omizi;

— că pentru aceasta, este nevoie să sârim cu toții odată: plugari și autorități;

— că în ce privește autoritățile (Stat județ, comună), vom lua toate măsurile: ajutoare la îndemâna plugarului; încurajarea cu premii a celor vrednici; pedepsirea cu amenzi a celor îndărătnici, asprind legea dacă va fi nevoie;

— dar că toate măsurile nu folosesc mare lucru dacă plugăria însăși se lasă de bună voie pradată și furată de tâlharii câmpurilor, — fie din prostie, fie din îndărătnicie.

— De aceea, cei luminați și vrednici să ne ajute să luminăm și pe cei întunecați și să urnim din loc pe cei îndărătnici.

I. MIHALACHE
Ministrul Agriculturii.

Am primit câte 45 lei dela următorii: Ioan Brânză, Farcu Ioan, Pârv George, Purcariu Vasile, Vasile Rustic.

Câte 90 lei. Huruba Petru, Rus Elina, Ana Porime, Vasile Potfălean, Macra George, Petru Cătană, Ioan Moldovan, Ioan Bălan, Lupan Ionuț, Moisiu Tarna.

Câte 180 lei. Direcțiunea școlii primare Glodeni, Ioan P. Pop, Of. parohial Bistrița, Silviu Hațegan, Văd. Iuliana Sbârcea, Filipșan Ioan, Nicolae Deac, Miron Baciu, Ioan Tivadar, Antoniu Bălibanu, Simion Marcu, Voina George, Aurel Udrea, Teodor Toma, Teodor Herlea.

Alte sume am mai primit dela următorii: Nicolae Sabou 20 lei; Maria Vlăsa 169; Primăria Boian 145; Of. parohial Unirea 100; Ștefan Secetă 200; »Vestitorul« Oradea 1000; Teodor Florea 100; Ioan Spinean 80; Pop Alexandru 135; Vasile Abușan 50; Iuliu Surani 200; Bucur Ioan 150; Bota Ioan 300; Chirteș Teodor 35; Victor Silaghi 236; Primăria Bălcaciu 160; Truș Vasile 150; Mihai Zolog 100.

Vasile Crișan. Am primit 180 lei din cari am trecut pe 1928 lei 120, iar pe 1929 lei 60. Mai aveți de plătit lei 120, până la 31 Decembrie 1929.

Redactor: IULIU MAIOR.

Cum putem face ca talpa încălțămintelor să țină mult

Când încălțămintele sunt nouă, trebuie să ungem talpa cu smoală de cătran. Lăsăm ca smoala să intre bine în talpă și ungem talpa de mai multeori, până ce smoala nu se mai sbea în ea. Aceasta talpă ține de două ori atâta ca și o talpă neunsă.

Se caută cantor

Curatorul bisericii gr.-cat. din Unirea (f. Vințul de sus; prot. Arieșului) publică prin aceasta concurs pentru ocuparea postului de cantor.

Cererile, provăzute cu diploma, se vor înainta pe adresa: *Oficiul parohial gr.-catolic Unirea*, (f. Vințul de sus), jud. Turda, până cel mai târziu la *15 Noembrie 1929*, până la care dată concurenții se vor prezenta și personal, la biserică.

Pot concura și cantorii fără diplomă, dacă știu bine cântările și tipicul.

Retribuțiile împreună cu acest post sunt:

1. Folosirea alor 5 jug. arștor; 2. Locuință cu 2 camere; 3. Parte din eventualul lectical și stolare.

Unirea, din ședința curatoratului bisericii gr.-catolice ținută la 22 Septembrie 1929.

TEODOR RADU
paroh.

(858) 2—

Cine vrea să cumpere ceas de buzunar să meargă la

M. Friedmann

Ceasornicar și juvaier Blaj

Aici se vând ceasuri cu garanție pe un an.

Prețuri fixe dar moderate!

(849) 3—

Casă de vânzare

Vând din mână liberă casele din BLAJ, Str. Regele Ferdinand Nr. 30.

Ștefan Puia

(860) 1—2

Recoltă bună

va avea numai economul, care întrebunțează la sămănatul grâului

SUPERPHOSPHAT

(GUNOI ARTIFICIAL)

Se află de vânzare, în condițiuni de plată favorabile, la prăvălia dlui

ȘTEFAN NYERGES

BLAJ, Str. Timotei Cipariu

(835) 7—?

PAEONIA SINENSIS

— Bujori din China —

Cel mai frumos aspect de flori, ce-l putem da grădinilor noastre, îl putem asigura prin sădirea „PAEONIILOR“ cu colorii splendide.

Dintre soiurile existente cele mai frumoase, 20 sunt descrise în Catalogul de toamnă al establishmentului de horticultură al lui

ARPAD MÜHLE

din TIMIȘOARA

apărut acum. La dorință Catalogul amintit se trimite gratuit și franco.

Timpul cel mai potrivit pentru sădire este toamna. Fiecărui prieten al grădinăriei îl recomand

(854) 2—3

călduros.

Fără anod!!!
Fără acumulator

A P A R A T E

de tot felul
direct la rețea

Magazin de Candelabre pt. Ardeal S. A.
CLUJ, Str. Memorandului Nr. 1.

(857) 1—1